

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2014 wraz z odpowiedzią Agencji**

(2015/C 409/42)

WPROWADZENIE

1. Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (zwana dalej „Agencją”, inaczej „REA”) z siedzibą w Brukseli została ustanowiona decyzją Komisji 2008/46/WE⁽¹⁾. Agencję ustanowiono na ograniczony okres rozpoczynający się 1 stycznia 2008 r. i kończący się 31 grudnia 2017 r. Zadaniem Agencji jest zarządzanie działaniami Unii w dziedzinie badań naukowych⁽²⁾. W dniu 15 czerwca 2009 r. Agencja oficjalnie uzyskała od Komisji Europejskiej niezależność administracyjną i operacyjną.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2014 r., jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw⁽⁵⁾:

- a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach.
- b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – podejmowanie kroków prawnych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 15.1.2008, s. 9.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku skrótoowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikami.

⁽⁵⁾ Art. 62 i 68 w związku z art. 53 i 58 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone w celu zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2014 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Milan Martin CVIKL, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 8 września 2015 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

⁽⁷⁾ Art. 162 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

ZAŁĄCZNIK

Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (Bruksela)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 179 i 180 TFUE)</p>	<p>Gromadzenie informacji</p> <p>Unia ma na celu wzmocnienie swojej bazy naukowej i technologicznej przez utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej, w której naukowcy, wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie, oraz sprzyjanie rozwojowi swojej konkurencyjności, także w przemyśle.</p> <p>W tym celu sprzyja ona przedsiębiorstwom, w tym małym i średnim, ośrodkom badawczym i uniwersytetom w ich wysiłkach badawczych i rozwoju technologicznym wysokiej jakości; wspiera ich wysiłki w zakresie wzajemnej współpracy, zmierzając w szczególności do umożliwienia naukowcom swobodnej współpracy ponad granicami, a przedsiębiorstwom – pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, zwłaszcza poprzez [...] określanie wspólnych norm i usuwanie przeszkód prawnych i fiskalnych tej współpracy. [...]</p> <p>W dążeniu do osiągnięcia tych celów Unia prowadzi następujące działania, które stanowią uzupełnienie działań podejmowanych przez państwa członkowskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykonywanie programów badań, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych, wraz z promowaniem współpracy z przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i uniwersytetami oraz między nimi, — popieranie współpracy w dziedzinie unijnych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, — upowszechnianie i optymalizację wyników działań w dziedzinie unijnych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji, — popieranie kształcenia i mobilności naukowców w Unii.
<p>Kompetencje Agencji</p> <p>(decyzja wykonawcza Komisji 2013/778/WE)</p>	<p>Cele</p> <p>Agencja pomaga Komisji w osiągnięciu celów programów ramowych w zakresie badań naukowych oraz unijnych strategii promowania wzrostu poprzez wspieranie badań naukowych i innowacji w ramach realizacji priorytetów programu „Horyzont 2020” oraz siódmego programu ramowego. Agencja udziela wydajnej i skutecznej pomocy społeczności naukowej poprzez zapewnienie sprawnego zarządzania przyznaną jej częścią środków unijnych przeznaczonych na badania naukowe i innowacje, a także poprzez zapewnienie usług wsparcia służbom badawczym Komisji i uczestnikom programów ramowych. Agencja, jako promotor europejskiej przestrzeni badawczej i polityki badawczej UE, utrzymuje bliskie kontakty z beneficjentami oraz dąży do eksponowania roli Unii Europejskiej.</p>

	<p>W ramach nowego mandatu (zatwierdzonego przez Komisję w grudniu 2013 r.) Agencji powierzono realizację spuścizny po częściach objętych siódmym programem ramowym z poprzedniego mandatu (działania „Maria Curie”, działania dotyczące MŚP i działania badawcze „Przestrzeń kosmiczna” i „Bezpieczeństwo”) oraz wielu działań w ramach nowego programu ramowego „Horyzont 2020” (działania „Maria Skłodowska-Curie”, „Przyszłe i powstające technologie (FET)”, „Badanie przestrzeni kosmicznej”, „Wyzwania społeczne” nr 2, 6 i 7, „Upowszechnianie doskonałości i rozszerzanie uczestnictwa” oraz „Nauka dla społeczeństwa i z jego udziałem”). Jeżeli chodzi o zapewnianie wsparcia, w ramach nowego mandatu Agencja świadczy wiele rodzajów usług, w tym na rzecz nowych klientów.</p> <p>Zadania</p> <p>W odniesieniu do zarządzania projektami Agencja zawiera umowy o dotację i zarządza nimi, co obejmuje następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przygotowanie i publikację zaproszeń do składania wniosków, — ocenę wniosków, — przygotowanie i podpisywanie umów o dotację, — monitorowanie realizacji projektów wraz z przyjmowaniem sprawozdań i innych produktów, — dokonywanie płatności, odzyskiwanie środków, a także nakładanie sankcji, w rozumieniu art. 114 ust. 4 ogólnego rozporządzenia finansowego, szczególnie w przypadku stwierdzenia błędów w zadeklarowanych kosztach, wykrytych w wyniku kontroli <i>ex post</i> na poziomie beneficjentów końcowych, — reklamę <i>ex post</i> i upowszechnianie rezultatów. <p>Jeżeli chodzi o usługi wsparcia, Agencja wykonuje następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wsparcie administracyjne przy publikacji zaproszeń do składania wniosków, zarządzanie elektronicznym przyjmowaniem wniosków oraz wsparcie przy ocenach zdalnych i na miejscu, — zakontraktowanie wszystkich ekspertów oceniających w ramach programu „Horyzont 2020” i specjalnych ekspertów zatrudnionych przez Agencję na etapie oceny projektu oraz płatności na ich rzecz (poza ekspertami Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych), — zarządzanie bazą danych uczestników programu „Horyzont 2020” (Unique Registration Facility – URF) obejmujące wsparcie przy weryfikacji zdolności finansowej wybranych beneficjentów, z którego korzysta się także w przypadku innych programów UE (Fundusz Badawczy Węgla i Stali, COSME, Erasmus +, Kreatywna Europa, Europa dla Obywateli oraz programów dotyczących zdrowia i konsumentów), — zarządzanie serwisem informacji o badaniach (Research Enquiry Service)/o programie „Horyzont 2020”.
<p>Zarządzanie</p>	<p>Komitet Sterujący</p> <p>Składa się z pięciu członków mianowanych przez Komisję Europejską. Przyjmuje schemat organizacyjny i roczny program prac Agencji, po zatwierdzeniu przez Komisję. Ponadto przyjmuje budżet administracyjny Agencji, a także jej roczne sprawozdanie z działalności oraz roczne sprawozdanie finansowe.</p>

	<p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor jest powoływany przez Komisję i zarządza Agencją wraz z komitetem kierującym, wykonuje budżet administracyjny, ustanawia systemy zarządzania i kontroli wewnętrznej dostosowane do zadań powierzonych Agencji oraz sporządza sprawozdania, które przedstawiane są Komisji.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament Europejski działający na zalecenie Rady. Decyzja o udzieleniu absolutorium z wykonania budżetu administracyjnego przez Agencję adresowana jest do dyrektora. Komisja odpowiada za wykonanie budżetu operacyjnego powierzonego Agencji przez Komisję.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2014 (2013)</p>	<p>Budżet operacyjny na rok 2014</p> <p>1 557,8 (1 759,2) mln euro środków na zobowiązania i 1 057,4 (1 443,6) mln euro środków na płatności. Agencja wykonuje budżet operacyjny Komisji na podstawie decyzji delegowanej Komisji.</p> <p>Budżet administracyjny na rok 2014</p> <p>51,5 (46,8) mln euro. Agencja wykonuje budżet administracyjny samodzielnie.</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2014 r.</p> <p>Stanowiska w planie zatrudnienia: 145 (140) stanowisk w planie zatrudnienia, w tym obsadzonych 139 (138).</p> <p>Pracownicy kontraktowi: 435 (418) stanowisk w planie zatrudnienia, w tym 409 (407) obsadzonych na dzień 31 grudnia 2014 r.</p> <p>Liczba zatrudnionych pracowników ogółem: 548 (545), w tym wykonujący zadania dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> — realizacji programu: 365 (366), — usług wsparcia związane z programem „Horyzont 2020”: 99 (96), — administracji i zarządzania: 84 (83).

Produkty i usługi w roku 2014 (2013)

Poza realizacją spuścizny siódmego programu ramowego i dalszym zarządzaniem działaniami „Maria Skłodowska-Curie” oraz „Przestrzeń kosmiczna” i „Bezpieczeństwo” w ramach programu „Horyzont 2020” od dnia 1 stycznia 2014 r., w drugim półroczu 2014 r. Agencja stopniowo przejmowała nowe działania delegowane: badania w obszarze rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowe (wyzwanie społeczne 2), badania w zakresie integracyjnych, innowacyjnych i refleksyjnych społeczeństw (wyzwanie społeczne 6), nowe elementy wyzwania społecznego 7 (badania nad bezpieczeństwem informatycznym) oraz działanie „Przyszłe i powstające technologie” (FET), należące do części „Doskonała baza naukowa” programu „Horyzont 2020”.

W ramach części I programu „Horyzont 2020” – „Doskonała baza naukowa” w 2014 r. zamknięto siedem zaproszeń i dokonano trzech ocen. Łącznie zawarto 246 nowych umów o dotacje.

W ramach części II – „Wiodąca pozycja w przemyśle” w 2014 r. zamknięto sześć zaproszeń i dokonano sześciu ocen. Łącznie zawarto 36 nowych umów o dotacje.

W ramach wyzwania 2, 6 i 7 części III – „Wyzwania społeczne” w 2014 r. zamknięto jedenaście zaproszeń i dokonano sześciu ocen. Łącznie zawarto siedem nowych umów o dotacje.

W 2014 r. na rzecz projektów realizowanych w ramach programu „Horyzont 2020” dokonano 159 płatności zaliczkowych i jednej płatności okresowej.

Jeżeli chodzi o zarządzanie spuścizną programu „Ludzie” siódmego programu ramowego, dokonano 2 379 (3 787) płatności (okresowych/końcowych, z wyłączeniem płatności na rzecz ekspertów oceniających). Na koniec 2014 r. Agencja zarządziła łącznie 5 745 (6 090) projektami realizowanymi w ramach tego programu.

Jeżeli chodzi o zarządzanie spuścizną programu „Możliwości” siódmego programu ramowego w zakresie działań na rzecz MŚP, dokonano 390 (577) płatności (okresowych/końcowych, z wyłączeniem płatności na rzecz ekspertów oceniających). Na koniec 2014 r. Agencja zarządziła łącznie 565 (691) projektami w ramach tego programu.

W ramach zarządzania spuścizną obszarów tematycznych „Bezpieczeństwo” i „Przestrzeń kosmiczna” programu „Współpraca” siódmego programu ramowego dokonano 193 (294) płatności (okresowych/końcowych, z wyłączeniem płatności na rzecz ekspertów oceniających). Na koniec 2014 r. Agencja zarządziła łącznie 324 (348) projektami w tych obszarach tematycznych.

W zakresie usług wsparcia w ramach programu „Horyzont 2020” w 2014 r. osiągnięto następujące rezultaty:

- wsparcie przy publikacji 64 (194) zaproszeń do składania wniosków,
- wpłynęły 42 874 (25 214) wnioski za pośrednictwem elektronicznego narzędzia do składania wniosków,
- zakontraktowano 11 399 (4 323) ekspertów oceniających i dokonano 10 585 (5 055) płatności na rzecz ekspertów (należy odnotować, że dane dotyczące 2013 r. odnoszą się tylko do programów, którymi zarządziła Agencja, zaś w 2014 r. zarządzanie Agencji objęło prawie wszystkich ekspertów oceniających w ramach programu „Horyzont 2020”),
- zatwierdzono 5 923 (4 524) uczestników,
- wysłano 13 052 (4 488) odpowiedzi na pytania zadane w ramach serwisu informacji o badaniach (Research Enquiry Service).

Źródło: Załącznik przekazany przez Agencję.

ODPOWIEDŹ AGENCJI

Agencja przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Trybunału.
